

መጽሐፈ ጤፋት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀነበት ቅዱስ መስቀል
ወደ ኢትዮጵያ መሞት በግዝን ደብረ ክርቤ
ቅድስት ማርያም መቀመጡንና ስክኬቶች ሞገታውያን
ታሪኮች የሚናገር መጽሐፍ

ተርጓሚ

መሪጌታ የሚነ ብርሃን ክደሊ

የመጀመሪያ ስትም

የግዝን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ደብር

ስበካ ጉዳኤ፡ መጋቢት ፳፻፱ ዓ/ም

ፀሐፊው የግዝን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ደብር ስበካ ጉዳኤ

መጽሐፈ ጤፋት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀነበት ቅዱስ መስቀል
ወደ ኢትዮጵያ መሞት በግዝን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም
መቀመጡንና ስክኬቶች ሞገታውያን ታሪኮች የሚናገር
መጽሐፍ

መብት በሕግ የተጠበቀ ነው
ALL RIGHTS RESERVED

ጻሕፍት መጽሐፍ መጻሕፍት የሚሳተፉት የሚከፋፈሉ እና
የሚሰራጩት መብት የግዝን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም
ደብር ስበካ ጉዳኤ ነው።

ተርጓሚ

መሪጌታ የሚነ ብርሃን ክደሊ

ምስለ ፍቁር ወልዳ በግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ብቻ ከሚገኘው ከመጽሐፈ ጤፋት የተወሰደ የ15ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ሥዕል

በግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም የምትገኘው የእመቤታችን «ወእንዝ ትፈትል ሥዕል» ማለትም እመቤታችን የቤተ መቅደስ መጋረጃ የሚሆን ሐርና ወርቅ እያስማማች ስትፈትል መልአኩ ቅዱስ ገብርኤል እንዳበሠራት

በፁዕ ወቅዱስ አቡነ ማትያስ ቀዳማዊ
ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ
ሊቀ ጳጳስ ዘአክሱም ወእጩ ዘመንበረ ተክለሃይማኖት
አዲስ አበባ

በፁዕ አቡነ አትናቴዎስ
የደቡብ ወሎ ሀገረ ስብከት ሊቀጳጳስ
የቅዱስ ሲኖዶስ-አባል

ሊቀ ሊቃውንት ተክለ ማርቆስ ብርሃኑ
የግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ደብር አስተዳዳሪ

መጽሐፈ ጤፉት

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተሰቀለበት ቅዱስ መስቀል
ወደ ኢትዮጵያ መጥቶ በግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት
ማርያም መቀመጡንና ስለሌሎች ጥንታዊያን ታሪኮች
የሚናገር መጽሐፍ

መግቢያ

አባታችን አዳም ለአምላኩ ባለመታዘዝ የበለስ እንጨት
ዛፍ ፍሬ በልቶ ከገነት ቢባረርም አምላካችንና ጌታችን
ኢየሱስ ክርስቶስ ከእንጨት በተሠራ መስቀል ላይ
ተሰቅሎ አዳነን። ስለ መስቀል ታሪክ መናገር ማለት
ስለ ሰው ልጅ የድኅነት ታሪክ መናገር ማለት ነው።
መስቀሉ የመዳናችን ምልክት ነው። መስቀሉ የሕይወት
ምልክት፣ የድል አድራጊነት ምልክት፣ የዕርቅና የሰላም፣
የተስፋና የልምላሜ፣ የመስዋዕትነትና የኃይል ምልክት
ነው። መስቀሉ ከሁሉ በላይ የፍቅር፣ የአንድነት፣
የዘላለማዊ ሕይወትና የእውነተኛ እምነት ምልክት
ነው።

መስቀሉ ዕርቅ የተፈጸመበት አደባባይ፣ አማናዊው
የሐዲስ ኪዳን መስዋዕት የተሰዋበት መንበር፣ የሰላምና

የፍቅር ንጉሥ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሕይወት ንጉሥ ሆኖ የነገሠበት ዙፋን ነው፤ ከሰማይ የወረደ ሕብስት ለዓለም ሁሉ ለዘላለም የተሰጠበት ክቡር፤ ልዩ፤ ቅዱስ በሰው ደም ሳይሆን በተዋሕዶ በከበረ በመድኃኒታችን በእምላካችን በኢየሱስ ክርስቶስ ደም የተቀደሰ ነው። በዚህ መጽሐፍ የምናገኘው ታሪክ ስለዚህ ክቡር መስቀል ክብርና ወደ ሀገራችን መጥቶ በግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ደብር በመቀመጥ ሀገራችንን የንዋየ ሐዲስ ማለትም የሐዲስ ኪዳን ቅዱስ ሀብት መገኛ ያደረጋትን የቅዱስ መስቀሉን ታሪክ ነው።

ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ስለ መስቀሉ በጻፈው ስብከት «መስቀሉ ለአይሁድ ፈተና ነው፤ ለአህዛብ ሞኝነት ነው ለእኛ ግን የድኅነታችን ማስታወሻ ሰነድ ነው። ስለ መስቀሉ ስናስብ ስለ ክርስቶስ ሕማም እናስባለን፤ መስቀሉ የቤተ ክርስቲያን ድኅነት ነው፤ መስቀሉ ከዲያብሎስ ቁራኝነት ነፃ ያወጣን ነው፤ መስቀሉ የዕርቅ ምልክት ነው፤ የኃጥአን የድኅነት ተስፋ ነው፤ እኛ የተቀበልነው የመጀመሪያ በረከት መገኛ ነው፤ በመስቀሉ ወደ እግዚአብሔር ቀረብን፤ መስቀሉ ከአጋንንት ኃይል ነፃ አወጣን፤ በመስቀሉ ጠብን አሳደድን፤ ጥላቻን

አስወገድን፤ በመስቀሉ ከሞትና ከጥፋት ዳንን ስለዚህ ዘላለማዊትን አገኘን ብልየትን አጠፋን። የመስቀሉ ኃይል እንደምን ይገርማል።» ብሏል።

ጌታችን ካረገ በኋላ በኢየሩሳሌም የሚኖሩ የአበውን ተስፋና የነቢያትን ትንቢት ፍጻሜ፤ በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የተፈጸመልንን የድኅነት ሥራ ያላመኑ አይሁድ በክህደታቸው መጽናት ብቻ ሳይሆን ክርስቲያኖችን ማሳደድን፤ በክርስቶስ ስም ማመንን፤ መመስከርንና ማስተማርን መቃወም አላቋረጡም።

እንደ ቅዱስ እስጢፋኖስ ያሉትን በመንፈስ ቅዱስ ጸጋ የተመሉ አገልጋዮችን በድንጋይ ወግረው ገድለዋል (ዮሐ 7: 59፤ 12:2)። ዋና ጥረታቸው የኦሪትን ሥርዓት ማጽናትና የሐዲስን ሥርዓት ማጥፋት ቢሆንም ክርስቲያን ሐዋርያት ግን በእጃቸው ብቻ ሳይሆን በልብሳቸውና በጥላቸው ድንቅ ተአምራት በማድረግ የክርስትናን ትምህርት ማስፋፋታቸውን አላቋረጡም። (14:8)

በሐዋርያት ዘመን ተአምራትን በማድረግ የክርስትናን እውነተኛ ትምህርትና የመድኃኒታችንን የጌትነት ክብር ከሚገልጹት ነገሮች አንዱ ጌታችን የተሰቀለበት መስቀል ነበር። በጌታችን ደም የተቀደሰው መስቀል ብዙ ተአምራትን ሲያደርግ ቅንፃት አላስቀምጣቸው ያለው አይሁድም "በእንጨት ላይ የተሰቀለ በእግዚአብሔር ዘንድ የተረገመ ነው" (ዘፃ 21:22-23) የሚለውን በመጥቀስ የተሰቀለበትን እንጨት እንቅበረው በማለት በተንኮል መከሩ። መክረውም መስቀሉን ቀበሩት። በላዩም ላይ በአዋጅ የከተማ ቁሻሻ እንዲደፋበት አደረጉ።

ታሪክ ጸሐፊው አውሳብዮስ «የንጉሥ ቆስጠንጢኖስን የሕይወት ታሪክ» በጻፈበት መጽሐፉ ላይ በጊላ ዘመን የተነሡ የሮም ነገሥታትም ላይቀሩ በጌታ መቃብር ላይ የጣአት ቤት መሥራታቸውን ጠቅሷል።

በመሠረቱ ክርስቲያኖች ከዘመነ ሐዋርያት ጀምሮ በግሪክና በሮም ነገሥታት እንደወንጀለኛ ይታዩ ስለነበር፤ በነፃነት ማምለክ፤ ማስተማር፤ ትንሣኤውንም መመስከር የማይችሉ፤ በተገኙበት የሚገደሉ፤ በፈላውሃና በሚንቀሳቀል እሳት የሚቃጠሉ፤ ለሚያስፈሩ

ለተራቡ አራዊት የሚሰጡ ሕዝቦች ነበሩ። እነሱም ስለ ሃይማኖታቸውን ብዙ ሰማእትነትንና መከራ ይቀበሉ ስለነበርጌታችን የተሰቀለበትን መስቀል በክብር ጠብቀው ለማቆየት አልቻሉም። ይሁን እንጂ ስለ መስቀሉ መናገርና መመስከር አላቋረጡም፤ በመስቀል ላይ የተፈጸመውን ድኅነት፤ በቃል፤ በሕይወትና፤ በልዩ ልዩ ሥነ ጥበብ ሲገልጹም ኖረዋል።

ሐዋርያው በመስቀሉ የተገኘውን ድኅነት እና ሰላም ሲገልጽ "ከባላጋራን የተነሣ በእኛ ላይ የነበረውን የሚቃወመንንም በትእዛዝ የተጻፈውን የእዳ ጽሕፈት ደመሰሰው። እርሱንም በመስቀል ቸንክሮ ከመንገድ አስወግዶታል" (ቆላ 2:14)፤ ዳግመኛም በመስቀሉ የተፈጸልንን ዕውነተኛ ድኅነትና ዘለዓለማዊ ሰላም ሲገልጽ "ሁልንም በርሱ ይቅር ይለው ዘንድ በመስቀሉ ባፈሰሰው ደሙም በምድርና በሰማያት ላሉ ሰላምአደረግ ቆላ1: 20 በማለት ከአምላካችን ጋር የነበረን መልካም ግንኙነት ወደ ቀድሞው ቦታው መመለሱን፤ እዳም ወደ ቀደመ ክብሩ መግባቱን ከመስቀሉ ጋር በማገናኘት ሲያስተምሩ ቆይተዋል። በተለይ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ አይሁድና አሕዛብ ስለመስቀሉ መስማትና

ማሰብን እንዳማይቀበሉት ሲገልጽ “የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት ነው ለእኛ ለምንድነው ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነው”። 1ኛቆሮ 1:18 ብሏል።

ይህ የሚያሳየው ምንም እንኳ አይሁድ መስቀሉን ቢቀብሩትም፣ በላዩም ቆሻሻ ቢደፉበትም ሐዋርያት ስለ መስቀሉ ክብርና በመስቀሉ ስለተገኘው ድኅነት መመስከር፣ ማስተማር አለማቋረጣቸውን፣ የመስቀሉ ፍቅር ከውስጣቸው የማይወጣ፣ ከደማቸውና ከሥጋቸው የተዋሐደ፣ በቆዳቸው ላይ በማይፋቅ ቀለም የተቀረጸ መሆኑን ነው። አይሁድ በክፋታቸው አሕዛብ በሥጋዊ ኃይላቸው ሲመኩ ለክርስቲያኖች ግን ትምክህታቸው መስቀሉ ነበር።

«ነገር ግን ዓለም ለእኔ ከተሰቀለበት እኔም ለዓለም ከተሰቀልኩበት ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ ትምክህት ከእኔ ይራቅ» ገላ 6:14። እንዳለ።

በዚህ ሁኔታ መስቀሉ አይሁድ እንደቀበሩት አሕዛብ በላዩ ላይ የጣዖት ቤት እንዳነጹበት ክርስቲያኖች ግን ሳይረሱት ለሦስት መቶ ዓመታት ተቀብሮ ቆይቷል።

በኋላ ግን አሁንም የነፃነት ምልክትና መገኛ የሆነው ቅዱስ መስቀል ለክርስቲያኖች ዘመነ ሰቆቃ ፍጻሜም ምክንያትና ኃይል ሆነ።

ከሦስት መቶ ዓመት በኋላ ንጉሥቆስጠንጢኖስ በሮምና በግሪክ ነግሠው ዓለምን አስጨንቀው ፍትሕ አጥፍተው፣ክርስቲያኖችን ከምድረ ገጽ ለማጥፋት ታትረው ይሠሩ የነበሩ ዲዮቅልጥያኖስንና መክሰምያኖስን ለመግጠም ተነሣ። በዚህ አስፈሪና እጅግ ከባድ በሆነ ጦርነት ውስጥ ደግሞ መጽናኛና ኃይል የሚሆን ሕልምን አየ፣ ሕልሙም የመስቀል ምክልት የያዘ መልአክ መስቀሉን ለንጉሡ እያሳየ። «በዚህ ምልክት ጠላቶችህን ድል ንሣ» የሚል ነበር። ከዚህ ቀደም ንጉሡ ይህንን ምልክት አያውቀውምነበር። እሱ የሚያውቀው ከሱ በፊት የነበሩ የሮም ነገሥታት መስቀሉን ወንጀለኛ ይሰቅሉበት ስለነበር የሞት ምልክት መሆኑን ነው እንጅ ሞት ድል ተነሥቶበት የሕይወት ምልክት መሆኑን አያውቅም ነበር። እናቱ እሌኒ ስለ ክርስትና ትምህርት እያስተማረች ያሳደገችው ቢሆንም የክርስትናን ምሥጢር ተቀብሎ አልተጠመቀም ነበር። ፡ እግዚአብሔርም እርሱ የሚድንበትንና ሌሎቹንም

የሚያድንበትን ምልክት በጠው። ቅዱስ ዳዊት
«ለሚፈሩህ ምልክትን ሰጠኝቸው» እንዳለ።
በመቀጠልም ንጉሡ በተሰጠው ምልክት ጠላቶቹን
ሁሉ ድል ነግ።

በ313 ዓ/ም በሚላን ሆኖ የነፃነት አዋጅ አወጀ። መስቀሉ
የፍትሕ ምንጭ ሆነ፤ ከአሁን በኋላ ክርስቲያኖች
እንዳይሰደዱ ሃይማኖታቸውንም በግልጽና በነፃነት
እንዲያስተምሩ፤ በነፃነት እንዲያመልኩ አወጀ።
«አብያተ ክርስቲያናት ታነፁ አብያተ ጣዖታት ተዘጉ።»
ይህን ውሳኔ ለመክፈል ንግሥት እሴኔ ከቀድሞ
ጀምሮ በነበራት ስእለት ወደ ኢየሩሳሌም ሄዳ በጎለጎታ
የተሠራን ቤተ ጣዖት አፈረሰች፤ ቤተ ክርስቲያንም
አሠራች፤ በኢየሩሳሌም ይኖሩ የነበሩ ክርስቲያን
ሊቃውንትን፤ ሊቀ ጳጳሱን መቃርዮስንና አረጋዊው
ኪራኮስን በመጠየቅ መስቀሉን ከተቆፈረበት አወጣች።

እንደ ታሪኩ አቀራረብ ንግሥት እሴኔ መስከረም ፲፯ ቀን
ቁፋርውን ጀምራ መጋቢት ፲ ቀን ፫፻፳፮ ዓ/ም መስቀሉን
አወጣች። በኋላም ለመስቀሉ መታሰቢያ ቤተክርስቲያን
ተሠርቶ ቅዱሴ ቤቱ መስከረም ፲፯ ቀን ፫፻፳፯ ዓ/ም

ተከበረ። እነዚህ በዓላት በመላው ዓለም ባሉ አብያተ
ክርስቲያናት ዘንድ ይከበራሉ። ንግሥት እሴኔም
ቅዱስ መስቀሉን ሊቀ ጳጳሱ መቃርዮስ በኢየሩሳሌም
ባሠራችው ቤተ መቅደስ እንዲያስቀመጥ አድርጋ ወደ
ሀገረ መንግሥቷ ቆስጥንጥንያ ተመለሰች።

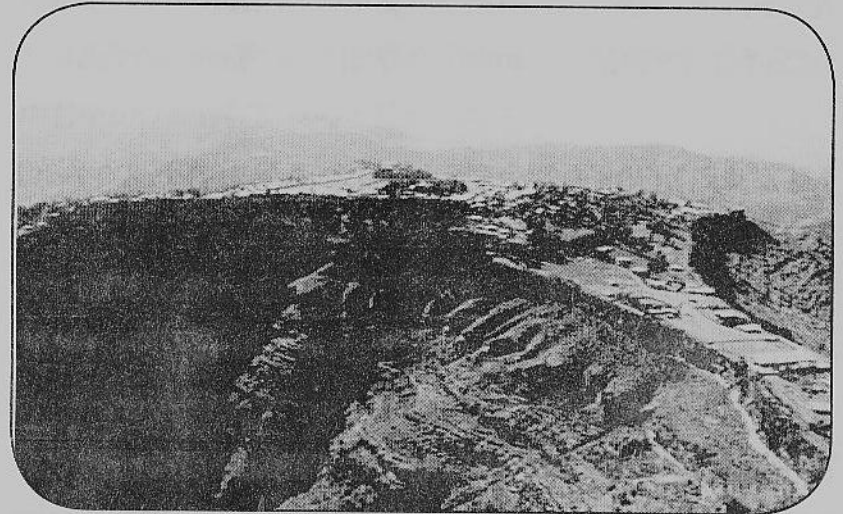
ከዚያም መስቀሉ በኢየሩሳሌም ተቀመጠ፤ ብዙ
ዓመታትንም ኖረ፤ በርካታ ክርስቲያኖች ኢትዮጵያውያንን
ጨምሮ ወደ ኢየሩሳሌም ከሚሄዱባቸው ምክንያቶችም
አንዱ መስቀሉን ለማክበር ነበር። እስከ ሰባተኛው መቶ
ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ድረስ በሰላም ቆየ።

በ614 ዓ/ም የፋርስ ንጉሥ ኢየሩሳሌምን ወረረ፤
ብዙ ጥፋትም አደረሰ፤ መስቀሉንም ማርኮ ወደ ፋርስ
ወሰደው። በ627 ዓ/ም ክርስቲያኑ የሮም ንጉሥ ሕርቃል
በክርስቲያኖች ጥያቄ ፋርስን ወግቶ መስቀሉን ወደ
ኢየሩሳሌም መለሰው። ቆይቶም ኢየሩሳሌም በዓረቦች
እጅ ስትወድቅ ክርስቲያኖች መስቀሉን ደበቁት። ይሁን
እንጂ መላው ኢየሩሳሌም፤ ፍልስጥኤም፤ ምሥራቃዊው
ሮም፤ ሰሜን አፍሪቃ ሁሉ በዓረቦች ቁጥጥር ሥር
ስለሆኑ መስቀሉን ደብቀው ማስቀመጥ አልቻሉምና

ወደ እስክንድርያ አመጡት። ከእስክንድርያም በዚህ መጽሐፍ እንደተጻፈው በእግዚአብሔር ፈቃድና በነገሥታቱ ጥረት ወደ ሀገራችን ኢትዮጵያ መጣ።

የጌታችንና የመድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ መስቀል የተቀመጠበት የግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም

ግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም በደቡብ ወሎ ሀገረ ስብከት በአምባሰል ወረዳ ከደሴ ከተማ 82 ኪ/ሜ ርቃ ከፍ ብሎ በሚታይ መስቀለኛ ተራራ ላይ ትገኛለች። በአቅራቢያዋም ከሚገኙ በርካታ ታሪካውያንና ጥንታውያን መካከልም ጥንታዊው የደብረ ሐይቅ አቡነ ኢየሱስ ሞፃ ገዳም፣ የድጓ ምስክር የነበረው ደብረ እግዚአብሔር፣ የቅኔ ትምህርት ምንጭ የሆነው ዋድላ/ደላንታ፣ የ19ኛው ክፍለ ዘመን የሃይማኖት ውሳኔ የተደረገበት የቦሩ ሜዳ ሥላሴ፣ የውጫሌ ውል የተፈረመበት የውጫሌ ከተማ፣ የመቅደላ አምባ፣ የበሽሎ ወንዝ ሽለቆና ሌሎችም ናቸው።

የግሸን ደብረ ክርቤ ተራራ ከላይ ወደታች ሲታይ

ግሸን ደብረ ክርቤ የሚለውን ስያሜ ከማግኘቷ በፊት በልዩ ልዩ ታሪካዊና ምሥጢራዊ ምክንያቶች ደብረ ነገሥት፣ ደብረ ነጉድጓድ፣ ደብረ እግዚአብሔር በሚባሉ ስሞች ትጠራ ነበር። ግሸን ደብረ ክርቤ መጀመሪያ የተመሠረተችው በዘመነ አክሱም በዐፄ ካሌብ ዘመነ መንግሥት ነበር።

ዐፄ ካሌብ በየመን የነበሩ ክርስቲያኖች በአይሁድ መሪዱን አናሚስ እየደረሰባቸው ከነበረው መከራ ለመታደግ ወደ ናግራን ዘምተው ድል አድርገው መንግሥት

አጽንተው ሲመለሱ በዚያ ይኖሩ የነበሩ አባ ፈቃደ ክርስቶስ የሚባሉት መነኩስ አብረው ተመልሰዋል።

አባ ፈቃደ ክርስቶስም ከናግራን ሲመለሱ ሁለት ጽላቶችን ወደ ኢትዮጵያ በማምጣት የበሽሎ ወንዝን ተሻግረው ወደ ግሽን ተራራ ጫፍ ለመውጣት የአምባውን ዙሪያ ሲመለከቱ በገደሉ ላይ ንብ ሰፎ ማሩ ሲንጠባጠብ አይተው የአምላክን ስጦታ ለማድነቅ በጥንታዊያን ግእዝና ዓረብኛ ቋንቋዎች ቦታውን “አምባ” “አሰል” (አምባሰል) ብለው ጠሩት። ትርጉሙም “የማር አምባ” ማለት ነው። እስከ አሁንም አካባቢው አምባሰል እየተባለ ይጠራል።

በግሽን ደብረ ክርቤ የቅድስት ማርያም ቤተክርስቲያን

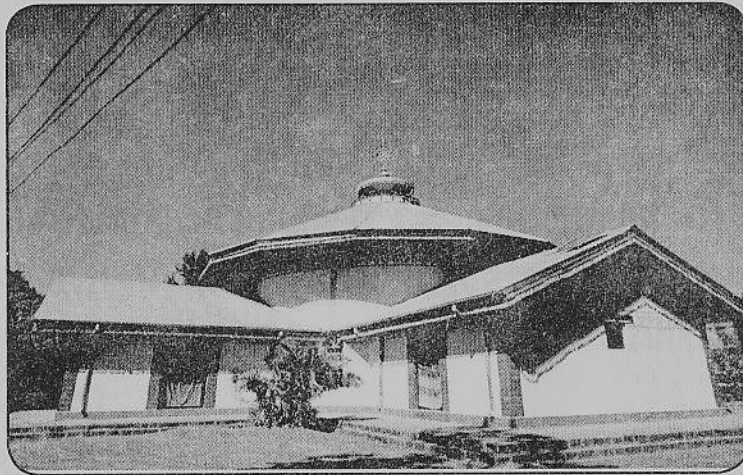
አባ ፈቃደ ክርስቶስም ይዘዋቸው የመጡትን ሁለት ጽላቶች ወደ አምባው በማስገባት ሁለት ቤተ ክርስቲያን ሠርተው ደብሩን መሥርተዋል።

ይኸንኑ ታሪክ በመከተልም ይመስላል በጉዲት ጦርነት የስደት ዘመን የእክሱሙ ንጉሥ ድል ነፃድ በዘጠነኛው ከፍል ዘመን ከአምባሰል ባሻገር ከሐይቅ ባሕር አጠገብ ባለው ተራራ ላይ ደብረ እግዚአብሔርን መሥርቶ ኖሯል። ከዚህም በኋላ መንግሥት ከደብረ እግዚአብሔር በመራ ተክለሃይማኖት አማካኝነት ወደ ላስታ ሲሻገር የደብረ ክርቤ ክብር በላስታ ዘመንም አልተቋረጠም።

በቅዱስ ላሊበላ ዘመን እንደተፈለፈሉ የሚነገርላቸው ጅምር ዋሻዎች አሁንም በደብረ ክርቤ ግሽን ማርያም ይገኛሉ።

በዚህ ዘመን ደብረ ክርቤ የነገሥታት መናኸሪያ የሊቃውንት መገኛ የቤተ ክርስቲያን የሐዲስ ኪዳን ሥርዓት መፈጸሚያ ቅድስት ቦታ ነበረች።

በመጨረሻም በዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት የጌታችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ መስቀል መቀመጫ ሆናለች።

በግሸን ደብረ ክርቤ የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል ያረፈበት የእግዚአብሔር አብ ቤተክርስቲያን

ስለ መጽሐፈ ጤፉት

መጽሐፈ ጤፉት ስመ መንግሥታቸው ቆስጠንጢንዮስ ተብሎ በሚታወቁት በዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመን የተጻፈ መጽሐፍ ነው። ዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ራሳቸው ከጻፏቸው፣ በዘመናቸው በነበሩ ካህናት ደብተራ ካጻፏቸውና ካስተረጉሟቸው የእምነት፣ የቀኖናና የታሪክ መጻሕፍት ለየት የሚያደርገው መጽሐፉ በዘመናቸው የተሠራውን ትልቅ የውጭ ግንኙነት ሥራ ዘግቦ መያዙ ነው። ጤፉት የተባለበትም ምክንያት ሥነ ጽሕፈቱ እንደ ጤፍ ደቃቅ በመሆኑ ነው። መጽሐፉ ቀደም ሲል በሀገራችን ስለ መስቀሉ የሚታወቁ ዓለም አቀፍ ታሪኮችንና እና ሌሎች ቀኖናዊ መረጃዎችን የያዘ፣ በግሸን ደብረ ክርቤ ብቻ የሚገኝ፣ ለብዙ ዘመናት በዚያው ተጠብቆ የቆየ፣ ከ፩፻፶ ዓመታት በላይ በደብሩ ሲቃውንት እየተተረጎመ ለምእመናን ሲነገር የኖረ መጽሐፍ ነው።

መጽሐፈ ጤፉት ዛሬ ዓለም አቀፍ ዕውቅና ያገኘውን የመስቀል ደመራ በዓል አከባበር ከመሠረቱ ጀምሮ የሚያዘክር፣ ከዚያም መስቀሉ በመካከለኛው ምሥራቅና በእስክንድርያ ከአንድ ሺህ ዓመታት በላይ የነበረውን

ቆይታ በኋላም በዐሥራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን በዳግማዊ ዐፄ ዳዊት ዘመነ መንግሥት ከእስክንድርያ ወደ ኢትዮጵያ የመጣበትን፤ በመጨረሻም በዳግማዊ ዐፄ ዳዊት ልጅ በዐፄ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት አባታቸው በክብር ካስቀመጡበት ከስናር የጦር ከተማ አንስተው ከአምባሰል

ተራሮች ከፍ ብላ ወደምትገኘው ግሽን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም አምጥተው ያስቀመጡበትን ታሪክ በቅደም ተከተል ይተርካል።

በተጨማሪም በወቅቱ የነበሩትን የሊቃነ ጳጳሳቱን የአባ ገብርኤልንና የአባ ሚካኤልን፤

የኤጴስ ቆጶሱን የአባ

ዮሐንስን ቃለ ቡራኬ፤ ቃለ ምዕዳንና ሥርዓት፤ የደብረን ቀደምት ሊቃውንት እና ሹማምንት ምስክርነት በሚገባ

ይተርካል። መጽሐፉ ልዩ የሚያደርገው በዘመኑ የነበሩትን ታላላቅ ነገሥታት የዐፄ አምደ ጽዮንን፤ የዳግማዊ ዐፄ ዳዊትን፤ እና የዐፄ ዘርዓ ያዕቆብን የመንግሥት አስተዳደር ሥርዓት፤ የውጭ ግንኙነት፤ ሥርዓተ መንግሥት በዘመኑ ቋንቋና አደረጃጀት ሳይበረዝና ሳይከለስ በመዘገብ የታሪክ ምንጭ ነው።

በተጨማሪም መስቀሉ በደብረ ክርቤ ግሽን ማርያም ከመቀመጡ በፊት ቦታው የነበረውን ታሪክና አገልግሎት ይተርካል። በቦታው ስለነበረው ማኅበራዊ አስተዳደር የሹማምንትና የመኪንንት አደረጃጀት መሠረታዊ መረጃ ይሰጣል።

በመጽሐፉ መልእክት ትኩረት ከሚሰጣቸው ጉዳዮች ውስጥም ስለቦታው መንፈሳዊ ክብር፤ ቃል ኪዳን፤ በመንፈሳዊና ዓለማዊ መሪዎች ሊሰጠው የሚገባውን ክብር ይገልጻል። የወቅቱን ሥነ ጽሑፍና የሥነ ጥበብ ደረጃም በሚገባ ያሳውቃል። በአጠቃላይ ከብዙ በጥቂቱ መጽሐፈ ጤፋት በርካታ መንፈሳዊ፤ ሥነ ጥበባዊ፤ አስተዳደራዊና ማኅበራዊ መረጃዎችን የሚሰጥ መጽሐፍ ነው።

ስለ መጽሐፈ ጤፋት የአማርኛ ትርጉም፤ ጎትመትና ሥርጭት

መጽሐፉ ከተጻፈበት ከዐሥራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ በግእዝ ቋንቋ ብቻ ይታወቅ ነበር። ይሁን እንጅ ቦታው የታላላቅ መምህራን መገኛ በመሆኑ ይኸ መጽሐፍ በቅዱሳት መጻሕፍት እንዳሉት የታሪክ መጻሕፍት እንደ ነገሥትና መሳፍንት በነጠላ ትርጉም ሳይሆን በአንድምታ ትርጉም መልክ በቃል ሲነገር የኖረ ሲሆን በሃያኛው መቶ ክፍለ ዘመን አጋማሽ ከደብሩ ሊቃውንት አንዱ የሆኑት መሪጌታ የማነ ብርሃን አዲሴ በሌሎች ትርጓሜ መጻሕፍት ያላቸውን ሰፊ እና ጥልቅ ዕውቀት ወደ መጽሐፈ ጤፋትም በመተርጎም ይህን ታሪክ እንደመጽሐፍ አዋቂ ብቻ ሳይሆን እንደዘመናዊ ከፍተኛ ደረጃ የታሪክ ተመራማሪም ከሌሎች መጻሕፍት ጋር በማጣቀስ አብራርተው ለትውልድ ያቆዩ ባለውለታ አባት ናቸው።

እኚህ ሊቅ የአባቶቻቸውን ፈለግ በመከተል በየዓመቱ ከመስከረም ፲፮-፳፩፤ በጥር ፳፩ እና በመጋቢት ፲ ግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያምን ለመሳለም ለሚመጣው

ሕዝብ የመስቀሉን አመጣጥና ቃል ኪዳን ሲያሰሙ ቆይተዋል። በኋላም በእቴጌ መነን ጥያቄ ለጎትመት በሚበቃ መንገድ አዘጋጅተውት የነበረ ሲሆን የደብሩ ሊቃውንት እንዲታተም አስበው ረቂቁን በዘመናዊ መሣሪያ አጽፈውት ነበር። ኋላም ወደ መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ሊቃውንት ጉባኤ አስተያየት እንዲሰጥበት ቀርቦ ነበር።

የመጽሐፉ ትርጉም በሰዎስው ፍች የተወሰነ አይደለም። የግእዙን ዘር ሰዎስው ከተረጉሙ በኋላ እንደአስፈላጊነቱ ታሪኩን ከሚመለከቱት የቅዱሳት መጻሕፍት ማጣቀሻዎችና በቤተ ክርስቲያኒቱ የሚታወቁ የታሪክ መዛግብትን (እንደ ስንክሣርና የቅዱሳን መላእክት ድርሳናት) እንደ ማብራሪያ ይጠቀማሉ። ስለዚህ በአቀራረቡ እስከአሁን ከምናውቃቸው የታሪክ አተረጓጎሞች ለየት ያለ አቀራረብን ይከተላል።

በይዘት ደረጃ መላውን የመጽሐፈ ጤፋት በአንድ ላይ ለማካተት ካለው የአቅም ውሉንነት አንጻር ለጊዜው የምእመናንና የታሪክ ተመራማሪዎችን ፍላጎት ለማርካት በሌሎች መዛግብት የማይገኘውን የመስቀሉን ወደ

ኢትዮጵያ የመምጣት ታሪክ እና በወቅቱ የተከናወኑትን ድርጊቶች የሚገልጸውን ክፍል አቅርባል። ወደ ፊት አቅም በፈቀደ መጠን አጠቃላይ የመጽሐፉን ይዘት ያካተተ የግእዝና አማርኛ ትርጉም ለማቅረብ የደብሩ ሊቃውንት እየደከሙ ይገኛሉ።

እግዚአብሔር ለሥራው ጊዜ አለውና መጽሐፉን ለማሳተም ቀደም ባሉት ጊዜያት ብዙ ጥረቶች የተደረጉ ሲሆን የክቡር መስቀሉ ታሪክ “ክብረ መስቀል” በተባለው መጽሔት ከአሁን በ፲፱፻፷፬/ም ታትሞ ነበር። ነገር ግን የተዘጋጀው መጽሔት መጠነኛ በመሆኑና ለአንባቢያን ታሪኩ በሰፊው ተብራርቶ እንዲቀርብ አሁን በዚህ ወቅት እግዚአብሔር ፈቃዱ ሆኖ የመጽሐፉን መሠረታዊ ክፍል፣ ማለትም የመስቀሉን ወደ ኢትዮጵያ አመጣጥና በደብረ ክርቤ ግሽን ቅድስት ማርያም የተቀመጠበትን ታሪክ ለማቅረብ የተፈለገው፤

- የመስቀል በዓል ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ትኩረት ተሰጥቶት በተባበሩት መንግሥታት የሳይንስ፣ የባህልና የትምህርት ድርጅት አማካኝነት በጽጂ ወጸ

ዓ/ም የሰው ልጅ ዐለም አቀፍ ቅርስ ተብሎ መመዝገቡ፤

- በዚሁ ዓለም አቀፍ ዕውቅናም የግሽን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያምን ደብር ጨምሮ በሀገራችን ተያያዥነት ያላቸው ሌሎች መሠረታዊ ታሪኮች ሁሉ ዕውቅና ያገኙ በመሆኑ
- የመስቀሉ ታሪክና ክብር፣ ለቦታውን የተሰጠውን ቃል ኪዳን ለማወቅ በምእመናንና ተመራማሪዎች ዘንድ ያለው ፍላጎት እያደገ በመምጣቱ፤

ከዚህ ጊዜ የበለጠ መልክም አጋጣሚ እንደሌለ በማሰብ ይህ መጽሐፍ ለጎትመት እንዲበቃ አድርገናል።

ይህን መጽሐፍ ወደ አማርኛ ቋንቋ ለመተርጎምና ለጎትመት እንዲበቃ ለማድረግ ቀደም ሲል የጠቀስናቸው ሊቅ መሪጌታ የማነ ብርሃን አዲሴ እና ሌሎችም በርካታ የደብሩ ሊቃውንት ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል። የደብሩ ሰበካ ጉባኤ አባላት፣ አገልጋይ ካህናትና መዘምራን እንዲሁም የደብሩ ወጣቶች ሁሉ የየበኩላቸውን አስተዋጽኦ አድርገዋል።

ከሁሉም በላይ ደግሞ ለግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ደብር መምህር ኸነው ከተሾሙ ጊዜ ጀምሮ ትውልድ የማይረሳው ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደረጉት ሊቀ ሊቃውንት ተክለ ማርቆስ ብርሃኑ ዋናው ናቸው።

ሊቀ ሊቃውንት ተክለ ማርቆስ ብርሃኑ የደብሩን ልማት በማሳደግ፣ በየጊዜው ወደቦታው የመስቀሉን በረከትና ክብር፣ የቦታውን ቃል ኪዳን ለማግኘት ከመላው ዓለምና ከመላው ኢትዮጵያ የሚመጡ መንፈሳዊ ተጓዦችን በአግባቡ እንዲስተናገዱ በማስቻልቦታዋ የበለጠ ታውቃልና ተከብራ እንድትኖር አድርገዋል። አሁን ደግሞ ይኸ ታላቅ ታሪካዊ መጽሐፍ የቀድሞ የትርጉም ይዘቱን እንደጠበቀና የቦታውን ትውፊት እንደያዘ በግእዝና በአማርኛ እንዲዘጋጅና እንዲታተም ከፍተኛ አስተዋጽኦ አድርገዋል።

የሀገረ ስብከታችን ሊቀ ጳጳስ ብፁዕ አቡነ አትናቴዎስም ለመጽሐፉ ዝግጅት/ኅትመት መመሪያና ቡራኬ ከመስጠት ጀምሮ ያደረጉት የክትትል ድጋፍ ከፍተኛ ቦታ የሚሰጠው ነው።

በአጠቃላይ ይኸን መጽሐፍ ከዐሥራ አምስተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ ከ፳፻፶ ዓመታት በፊት በልዩ ሁኔታ ያዘጋጁትን፣ እስከ አሁን ጠብቀው ያቆዩ የደብሩ ሊቃውንትን፣ በአሁኑ ዘመን በአማርኛ እየተርጉሙ በቃል ለትውልድ ሊያስተምሩበት የቆዩት መምህራንን፣ አሁን ደግሞ በአማርኛ ቋንቋ ተዘጋጅቶ ለመላው አንባቢ እንዲረስ ያደረጉ ሊቃውንትን፣ የሰበካ ጉባኤ አባላትን፣ የደብሩ ወጣቶችን፣ ለመጽሐፉም ኅትመት ስኬታማነት የተራዱንን ሁሉ የእግዚአብሔር ቸርነትና ምኅረት፣ የእመቤታችን ጸሎት፣ የቅዱስ መስቀሉ በረከት ይድረላቸው። አሜን።

የግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ማርያም ደብር ሰበካ ጉባኤ፡

ደቡብ ወሎ ፣ አምባሰል።

መጋቢት ፳፻፯ ዓ/ም

ምዕራፍ ፩

በሰመ አብ ወወልድ
ወመንፈስ ቅዱስ ፩
አምላክ ንጭጥን በረድኤተ
እግዚአብሔር ሕያው
ዘከመ ተረከበ መስቀለ
እግዚእነ ኢየሱስ ክርስቶስ
በመዋዕለ መንግሥቱ
ለዳግማዊ ዳዊት ዘተሰምየ
መስዔ ረሲዓን ወጥቅመ
አድማስ።

ወዘከመ መጽአ ውስተ
ብሔረ ኢትዮጵያ በ
መዋዕለ መንግሥተ
ወልዱ ዘርዓ ያዕቆብ።

ምዕራፍ ፩

በአብ ስም አምነን አብን
ወላዲ ብለን በወልድ ስም
አምነን ወልድን ተወላዲ
ብለን በመንፈስ ቅዱስ ስም
አምነን መንፈስ ቅዱስን
ሠራዲ ብለን ለአጠይቆ
አካላት ሦስት ስለአልን
በባሕርይ በሕልውና ፩
አምላክ ብለን አምነን
እግዚአብሔርን እጋዥ
በማድረግ መስዔ ረሲዓን
ጥቅመ አድማስ በተባሉት
በዳግማዊ ዳዊት ዘመነ
መንግሥት የጌታችንን
የኢየሱስ ክርስቶስን ክቡር
መስቀል እንደተረከቡ።

ልጃቸው ዓፄ ዘርዓ ያዕቆብ
በነገሡበት ዘመንም ወደ
ኢትዮጵያ እንደ መጣ።

ወበአ ውስተ ደብረ
ነገሥት ዘሀገረ አምባሰል።

ወይእቲ ደብረ ከርቤ
ዘዓተባ በደሙ ቅዱስ
ለክርስቶስ ሊቀ መላእክት
ዑራኢል።

ወአልአለ ክብሩ እምክብረ
ኩሎን አድባራት።

ወሰመያ ደብረ ከርቤ።

ወጥቶም በአምባሰል
ውስጥ በምትገኝ ደብረ
ነገሥት በምትባል ተራራ
ገብቶ እንደ ተቀመጠ
እንናገራለን።

ይህችም ደብረ ነገሥት
የምትባለው መልአኩ
ቅዱስ ዑራኢል በጌታችን
በክርስቶስ ቅዱስ ደም
ቀብቶ ያከበራት ዛሬ
ደብረ ከርቤ እየተባለች
የምትጠራው ናት።

ክብሯንም ከአድባራት
በላይ አድርጎ አከበራት
ከ፳ቱ ዕለታት ለይቶ
ሰንበትን እንደ አከበረ
ይህችንም ቦታ አክብሯ-
ታልና።

ስሟንም ደብረ ከርቤ ብሎ
ጠራት።

ስምዑ ወለብው ዘከመ ኮነ
ምነንያተ ምጽአቱ።

መስቀሉ የመጣበትን
ምክንያት ጠንቅቀን
አ ብ ራ ር ተ ን
እ ን ነ ግ ራ ቸ ኋ ለ ን ና
ጀሮአችሁን ከፍታችሁ
ልቡናችሁን አንቅታችሁ
ስሙ፤

በጁ፤ ወበጁ፤ ጽወ፤ ዓመት
እምፍጥረተ ዓለም።

ዓለም በተፈጠረ በስድስት
ሽህ ስምንት መቶ ሃያ
ስምንት ዓመት

በ፲፫ ወ፫፫ ጽወጅ ዓመት
እምልደተ መድኃኒን

ጌታ በተወለደ በሺህ
ሦስት መቶ ሃያ ስምንት
ዓመት።

በ፲፫ ወበ፶ወጅ ዓመተ
ሰማዕታት ንጹሐን ነግሠ
ሰይፈ አርዓድ ወልደ
ዓምደ ጽዮን ንጉሥ

በሺህ አምሳ አምስት
ዓመተ ሰማዕታት የዓፄ
ዓምደ ጽዮን ልጅ ዓፄ
ሠይፈ አርዓድ ነገሠ።

ወበመዋዕሊሁ አሠሮ
ንጉሠ ተንባላት ዘስሙ

በሳቸው ዘመን ነግሦ
የነበረው የአሕዛብ ንጉሥ

መርዋን እልጋዲን ለሊቀ
ጳጳሳት አባ ሚካኤል
ዘሀገረ እስክንድርያ።

መርዋን እልጋዲን
የእስክንድርያውን ሊቀ
ጳጳሳት አባ ሚካኤልን
አሠራቸው።

ወውእቱ እምጉልቂሙ
ለግወጁ።

እሳቸውም ቀደም ብለው
በእስክንድርያ ተሹመው
ለነበሩ ለሊቃነ ጳጳሳቱ
ዓርባ ሰባተኛ ሆነው
የተሾሙ ናቸው።

ወይቤሉ አምጽእ ሊተ
ንዋየ ብዙኃ።

ብዙ ንገዘብ ለእኔ ንብር
ብሎ አሠራቸው።

ወወርቀ ዘሀሉ ውስተ
እዴክ።

በእጅህ ያለውንም ወርቅ
አምጣ ብሎ።

ወይቤሉ አባ ሚካኤል
ሊቀ ጳጳሳት “አልብየ
ወኢምንትኒ እምነዋየ
ወርቅ ውብሩር
ዘእሁበክ።

አባ ሚካኤልም “እኔ
ለአንተ የምንብረው ምንም
ንገዘብ የለኝም” አሉት።

ወርቅሰ ዘህሉ ውስተ
እዴየ ቀዳሚ እምኃሁ
ለአቡነ አዳም እምዘህሉ
ውስተ ገነት።

በእጆ ያለው ወርቅ ግን
መጀመሪያ በገነት ሳለ
ለአባታችን ለአዳም ከጌታ
ዘንድ የተሰጠ ነው።

ወበደኃሪ መዋዕል
እምጽኡ ሎቱ ሰብአ
ሰገል ዘንተ ወርቀ እምኃ
ለእግዚእነ።

በኋለኛው ዘመንም ጌታ
ሰው በሆነ ጊዜ ይህንኑ
ወርቅ ሰብአ ሰገል
እጅ መንሻ አድርገው
ያመጡለትና የገበዙለት
ነው።

ወበጽሐ እስከ ዘመነ
አበውየ ወእነሂ ነሣእክዎ
እምኔሆሙ።

ከዚያም ሲወርድ ሲዋረድ
ከእኔ በፊት ከነበሩ ሊቃነ
ጳጳሳት ደርሶ ከእነሱ
ያገኘሁትና በአደራነት
የተረከብኩት ነው።

ወበእንተዝ ኢይደልወኒ
አህብክ ዘንተ እስመ
ክቡር ውእቱ።

ስለዚህ ክቡር ነውና ይህን
ልሰጥህ አይገባኝም።

ወሊተኒ ሐሣረ ይከውነኒ
በቅድመ እግዚእየ።

ለአንተ ለማይገባህ
ይህን ክቡር ወርቅ
ብሰጥ በፈጣሪዬ ፊት
ያስወቅሰኛልና አሉት።

ወበምክንያተ ዝንቱ
አሠሮ።

ለእኔ ካልገበርክስ
ብሎ በዚህ ምክንያት
አሠራቸው።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ
ኢትዮጵያ ሰይፈ አርዓድ
ከመ ኩንንዎ መኳንንተ
ተንባላት ለዝንቱ አብ
ሊቀ ጳጳሳት አባ ሚካኤል
ወሞቅሕዎ።

ዓፄ ሠይፈ አርዓድም
የአሕዛብ ንጉሥ አባ
ሚካኤልን አገዛዝ እንደ
አጸናባቸውና እንደ
አሠራቸው በሰሙ ጊዜ።

ቀንዓ ቅንዓተ መንፈሳዊተ
በእንተ ዘኮኑ እስክንድርያ
ወኢትዮጵያ አሐተ
ሃይማኖተ።

እስክንድርያና ኢትዮጵያ
በሃይማኖት አንድ ስለሆኑ
የአሕዛብ ንጉሥ ይህን
ያህል ይታበያልን ብለው
በመንፈሳዊ ቅንዓት ቀኑ።

ወወረደ ብሔረ ግብፅ

ቀንተውም አልቀሩም

ዘምስለ ብዙኃ ሠራዊት። ምታ ነጋሪት ክተት ሠራዊት ብሰው ግብፅ ዘመቱ።

ወእመዝበረ አህጉራተ ብዙኃተ። ወርደውም ብዙ አገር አጠፉ ማርከውም ወሰዱ።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ ተንባላት ምጽአቶ ለንጉሠ ኢትዮጵያ። ያም የአሕዛብ ንጉሥ የዓፄ ሠይፈ አርዓድን መምጣት በሰማ ጊዜ።

ወመልእክቶ ዘይብል ሶበ በጽሐ መጽሐፈ መልእክትየ ንቤክ ፍትሐ ለሊቀ ጳጳሳት ወእመ አኮሰ ኢይከውን ፍቅር ማዕከሌን ወማዕከሌክ። ይህ ደብዳቤ እንደደረሰህ ሊቀ ጳጳሳቱን ፍታ። ባትፈታቸው ግን በእኛና በአንተ መካከል ፍቅር አይገኝም የሚል ጽፈው የላኩት ደብዳቤ በደረሰው ጊዜ።

ወፈትሐ ለሊቀ ጳጳሳት። ደብዳቤውን አይቶ ሊቀ ጳጳሳቱን ከእሥራታቸው ፈታቸው።

ወእክበሮ ክብረ ዓቢየ። በታላቅ ክብር አክብሮ አኖራቸው።

ወፈነወ ሎቱኒ አምኃ ይህን ከሠራ በኋላ ብዙኃ ወርቀ ወብሩረ። ለላቸውም እጅ መንሻ ብዙ ወርቅ ብዙ ብር ላከላቸው።

ወንጉሠ ኢትዮጵያ ሰይፈ አርዓድ ፈነወ ለሊቀ ጳጳሳት ብዙኃ ወርቀ ከመ ያንብሮ ዘምስለ ወርቅ አምኃሁ ለእግዚእን ወከመ ይኩኖ ለበረከት። የኢትዮጵያ ንጉሥ ዓፄ ሰይፈ አርዓድም ለበረከት ይሆናቸው ዘንድ የጌታችን እጅ መንሻ ከሆነው ወርቅ ጋር እንዲያስቀምጡት ለሊቀ ጳጳሳቱ ብዙ ወርቅ ሰደዱላቸው።

ወእምዝ ገብአ ብሔሮ በሰላም ዓፄ ሰይፈ አርዓድም ሊቀ ጳጳሳቱን ከእሥራት አስፈትተው ከአስማሙ በኋላ ወደ ሀገራቸው በሰላም ተመለሱ።

ወሞተ በፍወጃ ዓመተ ተመልሰውም በነገሡ መንግሥቱ። በሃያ ስምንት ዓመት ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ።

ወእምድኅሬሁ ነገሡ ከሳቸውም በኋላ ልጃቸው ውድም አስፈሪ ወልዱ ፤ ውድም አስፈሪ ዐሥር ዓመት ነገሡ።

ምዕራፍ ፪

ምዕራፍ ፪

ወእምድኅሬሁ በፍወጃ ዓመተ እምፍጥረተ ዓለም። ከዚህ በኋላ ዓለም ከተፈጠረ በስድስት ሺህ ስምንት መቶ ስድሳ ስድስት ዓመት።

በ፲፫ወ፫፫ ዓመት እምዓመተ ልደቱ ለመድኃኒት ጌታ በተወለደ በሺህ ሦስት መቶ ስድሳ ስድስት ዓመት።

በ፲፫ ዓመት እምዓመተ ለማዕታት ንጹሐን ነገሡ ዳግማዊ ዳዊት። በሺህ ስድሳ ስድስት ዓመተ ለማዕታት ዳግማዊ ዳዊት ነገሡ።

ወአስተራትዓ ሃይማኖተ። የተዋሕዶ ሃይማኖት በበለጠ እንዲስፋፋ አደረጉ።

ወአቀመ ተዝካረ በዓላ ለእግዝእትነ ማርያም። የእመቤታችን ድንግል ማርያምን በዓል በየወሩ እንዲከበር አደረጉ።

ወአጽሐፈ መጽሐፈ ትላምሯን ድርሳኗን ድርሳናቲሃ ወተአምራቲሃ ወአሠርገጾን በወርቅ ወበብሩር። ተአምሯን ድርሳኗን በወርቅ በብር በልዩ ልዩ ቀለም አስጊጠው አጻፉ።

ወሥዕለ ዚአሃኒ ያሥዕል በወርቅ ወበዕንቁ። የእመቤታችንን ሥዕልም በወርቅ በዕንቁ ያሥሉ ነበር። ከዚህም ለማስረጃ ያህል በወርቅ ቀለም ያጻፉት ተአምረ ማርያም በወርቅ ቀለም ያሣሏት የእመቤታችን ሥዕል ብዙ ገቢረ ተአምራት የምታደርግ በደብረ ክርቤ ትገኛለች።

ወበመዋዕሊሁ መጽአ
መስቀለ ክርስቶስ ውስተ
ሀገረ ኢትዮጵያ።

ወምክንያተ ምጽአቱስ
ለመስቀለ እግዚእነ
ኢየሱስ ክርስቶስ ውስተ
ሀገረ ኢትዮጵያ።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ ምስር
ከመ ሞተ ሰይፈ አርዓድ
እቡሁ ለዳግማዊ ዳዊት።

አሠሮ ዳግመ ለሊቀ
ጳጳሳት አባ ሚካኤል።

ወለአኩ ሰብአ ሮም
ወቀስጥንጥንያ ወሶርያ
ወአርመን ወግብፅ ንበ
ንጉሠ ኢትዮጵያ ዳግማዊ
ዳዊት።

በዘመነ መንግሥታቸውም
የጌታችን መስቀል
ወደሀገራችን ወደ
ኢትዮጵያ መጣ።

የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ
መስቀል ወደ ኢትዮጵያ
የመጣበትም ምክንያትም
ይህ ነው።

ዓፄ ሰይፈ አርዓድ ከሞቱ
በኋላ የምስሩ ንጉሥ
ሞታቸውን በሰማ ጊዜ።

እሱ ከሞተማ ብሉ አባ
ሚካኤልን ዳግመኛ
አሠራቸው።

በዚህን ጊዜ የሮም
የቀስጥንጥንያ የሶርያ
የአርመን የግብፅ
ክርስቲያኖች በአንድ
ሆነው ከኢትዮጵያው

ንጉሥ ከዓፄ ዳዊት ዘንድ
መልአክት ላኩ።

እንዘ ይብሉ።

እንዲህ ብለው።

እስመ ተንሥኡ ላዕሌን
መኳንንተ ተንባላት ከመ
ያጽርእዋ ለሃይማኖተ
ክርስቶስ።

የክርስቶስን ሃይማኖት
ለማጥፋት የአሕዛብ
ነገሥታት

ወከመ ኢንጸውዕ ስሞ
ክቡረ።

ክቡር ምስጉን የሚሆን
ስሙንም እንዳንጠራ።

ወከመ ኢንሰግድ
ለመስቀል ክቡር።

ክቡር ለሚሆን
ለመስቀሉም እንዳንሰግድ
ወደ እኛ ሃይማኖት ግቡ
ብለው ተነሥተውብናልና።

ንስዕለክ ከመ ትትራድኣነ
ወታድኣነን እምንጉሠ
ተንባላት ወእም
መኳንንቲሁ።

መጥተህ ከአሕዛቡ ንጉሥና
በሥራ ተባሪዎቹ ከሆኑት
ከመኳንንቱ ታድነን ዘንድ
እንለምንሃለን ብለው
ላኩበት።

ወሶበ ሰምዓ ንጉሠ የእግዚአብሔር ወዳጅ
 ኢትዮጵያ መፍቀሬ የሆኑ ዓፄ ዳዊትም ይህን
 እግዚአብሔር ዳግማዊ በሰሙ ጊዜ።
 ዳዊት።

ተከዘ ወኃዘን ብዙኃ። የአሕዛብ ንጉሥ በእኔ
 ዘመን ይህን ያህል ይታበያልን ብለው
 ፈጽመው አዘኑ።

ወቀንዓ ቀንዓተ ከዚህ በኋላ መንፈሳዊ
 መንፈሳዊተ። ቅንዓት አድርገዋቸው።

ወተንሥኦ ይሑር ብሔረ "እኔ ከአባቴ ብበልጥ
 ግብፅ ከመ ይጽብዎ ለንጉሠ እንጂ አንሳለሁን" ብለው
 ምስር ወለመኳንንቲሁ። ከምስሩ ንጉሥ ጋር
 ለመዋጋት ግብፅ ሊዘምቱ ተነሡ።

ወበእንተ ዘአሠሮ ለሊቀ የእስክንድርያውን ሊቀ
 ጳጳሳት ዘእስክንድርያ አባ ጳጳሳት አባ ሚካኤልን
 ሚካኤል። ለሌላው ሰለአሠራቸው።

ወበእንተ ዘንደገ ኪዳነ መጀመሪያ ከአባታቸው
 ዘተካየደ ምስለ አቡሁ ከዓፄ ሰይፈ አርዓድ ጋር
 ሰይፈ አርዓድ። ሁለተኛ በክርስቲያን ላይ
 ከፍቅር በቀር ጸብ ላያነሣ ተማምለው የነበረውን
 መሐላ በማፍረሱ።

ወኮኑ ሠራዊቱ እለ ወረዱ ከሳቸውም ጋር ግብፅ
 ምስሌሁ ብሔረ ግብፅ ፲፱ የወረደው የሠራዊታቸው
 አፍራስ ወ፲፱ አብቅልተ ብዛት ዐሥር እልፍ
 ወ፲፱ አግማለ። ፈረሰኛ ዐሥር እልፍ
 ባለበቅሉ ዐሥር እልፍ ባለግመል ሆኑ።

ወሶበ በጽሐ ንዝ ካርቱም። ከሀገረ መንግሥታቸው
 ተነሥተው ካርቱም ሲደርሱ፤

ወጠነ ከመ ይሚጦ ለፈለገ ገዢ የሚባለውን
 ዓባይ ከመ ይክልአሙ የዓባይን ውሀ መልሰው
 ማየ ፈለገ ዓባይ ዘይሰመይ ወደ ካርቱም በረሐ
 ገዢ ለሰብአ ግብፅ። ሰደዱት።

እስመ አልቦሙ ማይ
ወኢክረምት ዘእንበለ
ፈለገ ኢትዮጵያ ዘውእቱ
ዓባይ።

የግብፅ ሰዎች ዓባይ
ከተባለው ከኢትዮጵያ
ወንዝ በቀር ወሀ
የላቸውምና።

ወሶበ ሰምዑ ንጉሠ ምስር
አህመድ ወልደ መርዋን
እልጋዲን ወመኳንንቲሁ
ተንባላት።

የምስሩ ንጉሥ የመርዋን
እልጋዲን ልጅ አህመድ
እና መኳንንቱም ይህን
በሰሙ ጊዜ።

አእመሩ ከመ ዝንቱ ኩሉ
ዘኮነ በእንተ ሊቀ ጳጳሳት
አባ ሚካኤል።

ይህ የሆነው ሊቀ
ጳጳሳቱን አባ ሚካኤልን
በማሠራቸው እንደሆነ
ዐውቁ ተረዱት።

ደንገጸ ወፈትሐ እመ -
ዋቅሕቲሁ።

ደንገገጦም አባ ሚካኤልን
ከኢሥራኦቻቸው ፈታቸው ።

ወአክበር ክብረ ዓቢዩ።

ፍጹም ክብር አክብራቸው።

ወከማሁ ለኩሉሙ ሕዝበ
ክርስቲያን።

ከሞት የተረፉትን
ምእመናንም ከግዞት ነፃ
አወጣቸው።

ወእምዝ ሰአሉ ንጉሠ
ምስር ለዝንቱ አብ ክቡር
አባ ሚካኤል።

ዓፄ ዳዊት የፈጸሙትን
የቆራጥነት ሥራ ከሰማ
በኋላ የምስሩ ንጉሥ ሊቀ
ጳጳሳት አባ ሚካኤልን
ይለመናቸው ጀመር።

ወለኩሉሙ ሕዝበ
ክርስቲያን ዘኢየሩሳሌም
ወሶርያ ወአርማንያ
ወርም ወቀስጥንጥንያ።

በኢየሩሳሌም፤ በሶርያ
በአርማንያ፤ በርም
በቀስጥንጥንያ፤ ያሉ
ምእመናንንም ይለምን
ጀመር።

ከመ ይፈንው መልእክተ
ኀበ ንጉሠ ኢትዮጵያ
መፍቀሬ እግዚአብሔር
ዳግማዊ ዳዊት።

የእግዚአብሔር ወዳጅ
ወደሚሆኑ ወደ ዓፄ ዳዊት
ዘንድ ላኩልኝ ለምኑልኝ
ብሎ መልእክት ይልኩ
ዘንድ።

ወከመ
ይትመየጥ
በሰላም።

ይሰአልዎ
ብሔር

በፍቅር በሰላም ሆኖ
ወደ ሀገሩ ይመለስ
ዘንድ ለምኑልኝ ብሎ
ይለምናቸው ጀመር።

ወመሐለ ሎሙኒ ከመ
ኢይሥራይል ሃይማኖቱ
ወከመ ኢይወልጥ
ሥርዓታቱሆሙ። ወከመ
ኢያንስእ ጸብዓ ላዕሊሆሙ
ዳግመ።

እኔም ሃይማኖታችሁን
ለውጡ የፈጣሪአችሁን
ስም አትጥሩ ሕጋችሁን
ሥርዓታችሁን ለውጡ
ብየ አልጣላችሁም።
ዳግመኛም ከፍቅር በቀር
ጸብ ክርክር አላነሣም ብሎ
በሃይማኖቱ ማለላቸው።

ወሰሚያሙ እሙንቱ
ተፈሥሎ ወሰብሕዎ።
ሰእግዚአብሔር በእንተ
ዘአድገኖሙ እምኩነኔ
ተገባላት።

እነዚህም ምእመናኑ ይህን
መሐላ በሰሙ ጊዜ በዓፄ
ዳዊት አድሮ ከአሕዛብ
አገዛዝ ነፃ ስለአወጣቸው
እግዚአብሔርን ፈጽመው
አመሰገኑት።

ወለአኩ ወፈነውዎ
ለዝንቱ አብ ክቡር
አባ ሚካኤል ምስለ
ብዙኃን መኳንንተ ግብፅ
ወምስሌሆሙ ፲ወ፪፱
ዲናረ ወርቅ አምኃሁ
ለንጉሠ ኢትዮጵያ።

ምእመናኑም መክረው
ደብዳቤ ጽፈው ሊቀ
ጳጳሳቱን አባ ሚካኤልን
መኳንንቱም ዐሥራ
ሁለት እልፍ ወቂት ወርቅ
እጅ መንሻ አስይዘው ወደ
ዓፄ ዳዊት ላኩ።

ምስለ መጽሐፈ መልእክት
ዘይብል እግዚአብሔር
ይባርክ ላዕሌክ ወላዕለ
መኳንንቲክ ወላዕለ
ሠራዊትክ ወመሳፍንቲክ
እስመ ናሁ አድኃነን
እግዚአብሔር እማዕሠረ
መዋቅሕት ወእምኩነኔ
ተገባላት በእንቲአክ።

እግዚአብሔር በእንተ
አድሮ ከአሕዛብ አገዛዝና
ከግዙት ነፃ አውጥቶናልና
እግዚአብሔር መግለጹን
ያስፋ፤ ሠራዊትህን
ያብዛ መኳንንትህንና
መሳፍንትህን ይጠብቅ
የሚል የምርቃን ደብዳቤ
ጭምር ላኩ።

ወይእዜኒ ተመየጥ
ንብ ብሔርክ በዳህና
ወበሰላም።

አሁንም ወደ ሀገርህ
በፍቅር በደስታ ተመለስ።

ወእግዚአብሔር ይዕሢክ
በመንግሥተ ሰማያት
ሀየንተ ዘፃመውክ
በእንቲአኑ።

ለእኛ ብለህ ስለ
ደከምከውም ድካም ሁሉ
ዋጋህን እግዚአብሔር
በመንግሥተ ሰማያት
ዕጽፍ ድርብ አድርጉ
ይክፈልህ

ወሰብ ሰምዓ ንጉሠ
ኢትዮጵያ ዳግማዊ ዳዊት

ዓፄ ዳዊትም ሊቀ
ጳጳሳቱ አባ ሚካኤል

ምጽአቶ ለሊቀ ጳጳሳት
አባ ሚካኤል።

ከ እ ሥ ራ ታ ቸ ው
ተፈትተው ወደሳቸው
እንደመጡ በሰሙ ጊዜ።

ወረደ ምስለ ጎዳጣን
ሠራዊቱ እስከ ምድረ
እስዋን።

ምርጥ የሆኑ ጥቂት የጦር
አበጋዞቻቸውን ይዘው
እስዋን ድረስ ወረዱ።

ዘውእቱ ወሰን ማዕከለ
ኢትዮጵያ ወግብፅ።

ይኸ እስዋን የተባለው
የኢትዮጵያና የግብፅ
ወሰን ድካ የነበረው ነው።

ወተራከበ በህየ ምስለ
ሊቀ ጳጳሳት ወምስለ
መኳንንተ ግብፅ።

ከዚህም ቦታ ሲደርሱ ሰኔ
፲ ቀን ከሊቀ ጳጳሳቱ እና
ከመኳንንቱ ጋር ተገናኙ።

ወወሀብም መጽሐፈ
መልእክቶሙ ለእሱ
ዘተናገርን ቀዳሚ።

እስቀድመን የተናገርናቸው
ምእመናን የጸፋላቸውን
ደብዳቤ ሰጧቸው።

ወአቅረቡ ሱቱ አምጋ
፲ወጀፀ ዲናረ ወርቅ።

ያመጡትን ዐሥራ ሁለት
እልፍ ወቂት ወርቅ እጅ
መንሻ አቀረቡላቸው።

ውእቱኒ ሰብሐ
ለእግዚአብሔር በእንተ
ዘአድጋናሙ ለክርስቲያን
እምኩነኔ ተገባላት
በእንቲአሁ።

ዓፄ ዳዊትም ይህን
አይተው እግዚአብሔር
በእሳቸው አድሮ ወዳጆቹ
ምእመናንን ከአሕዛብ
አገዛዝ ነፃ ስለአወጣቸው
ፈጣሪያቸው አመሰገኑ።

ወሰከከ ጎበ ንጉሠ ምስር
ወመኳንንተ ተገባላት።

ከዚህ በኋላ ዓፄ ዳዊት
ወደ ምስሩ ንጉሥና ወደ
መኳንንቶቹ መልስ ጸፉ።

እንዘ ይብል።

እንዲህ ብለው።

ሠናየ ገበርክሙ በእንተ
ዘገበርክሙ ዕርቀ ምስለ
ክርስቲያን አጋዊክሙ።

በተፈጥሮ ወንድሞቻችሁ
ኮሚሆኑ ከክርስቲያን
ጋር መታረቃችሁ በጉ
አደረጋችሁ።

ወእምይእዚሰ አጽንዑ
መሐላክሙ። ወኢታንሥኡ
ጸብዓ ምስለ ክርስቲያን።

ከእንግዲህም በኋላ
ዕርቃችሁን አጽኑ፤
መሐላችሁን አታፍርሱ
ዓይማኖታችሁን ለውጡ
እያላችሁ ጸብ አታገሡ።

ወእመሰ ሊገበርከሙ
ዘንተ እም አማሰንኩ
ሀገረከሙ ወብሔረከሙ።

ከወንድሞቻችሁ ከክርስቲያን
ጋር ባትታረቁ ኖሮ
ሀገራችሁን ባጠፋሁትም
ነበር።

ወ እ ም ጸ ና ዕ ኩ
ለተቃትሉትክሙ።

እናንተን ለማጥፋት
ያለኝን ሐሳብ አልለውጥም
ነበር።

ወእምዘ ሰአልም ከመ
ይሚጥ ሉሙ ፈለገ ዓባይ
ከመ ይሰተዩ ሰበአ ግብፅ
እምኔሁ።

ከዚህ በኋላ ሊቀ ጳጳሳቱንና
መኳንንቱ የዓባይን ወሀ
መልሰው እንዲሰዱላቸው
ለ መ ኑ አ ቸ ው ፡ ፡

ወእቱኒ አበየ ተመጥወ
እምኃ ፲ወ፻፱ ዲናረ
ወርቅ።

ዓፄ ዳዊትም ውሀውን
አልመልሰም ይህንም እጅ
መንሻ ወርቅ አልቀበልም
ብለው መለሱት።

እንዘ ይብል ወርቅሰ
ወብሩር ሊይበቁፅ
ለመድኃኒተ ሥጋ
ወነፍሱ።

እንዲህ ብለው ወርቅና
ብር የእኛን ነፍስ ለማዳን
አይረባም አይጠቅምም
አያድንም።

አላ ሰአከ ገበ ኩሉሙ
ክርስቲያን ዘኢየሩሳሌም
ወሮም ወሶርያ
ወአርማንያ።

ኢየሩሳሌም፤ ሮም
ሶርያና አርማንያ ወደ
አሉ ክርስቲያኖች ሁሉ
ላኩ እንጂ።

እንዘ ይብል።

እንዲህ ብለው።

አንሰ ኢይትዌከፍ
አምኃክሙ ወርቀ
ወብሩረ።

እኔ የላካችሁትን እጅ
መንሻ ወርቅና ብር
አልቀበልም።

አላ መደጥየ ፈኖኩ
ለከሙ።

መልሼ ሰድጀላችሁአለሁ
እንጅ።

እስመ ኢያድኃነን
እግዚአብሔር በወርቅ
ወብሩር አላ አድኃነን
በደመ መስቀሉ።

እግዚአብሔር በመስቀል
ተሰቅሎ በከበረ ደሙ
ፈሳሽነት አዳነን እንጂ
በወርቅ በብር አላዳነንምና።

ወእንሰ እፈቅድ ከመ
ትፈጽሙ ፈቃደ ልብየ

እኔ ግን በልቤ ያሰብኩትን
ሐሳብ ትፈጽሙልኝ ዘንድ
ነው እንጂ።

ወከመ ተሀቡኒ መስቀሉ
ለክርስቶስ ዘተክዕወ ደሙ
ቅዱስ ላዕሌሁ ዘሀሉ
በጎበ እዴሁ ለሊቀ ጳጳሳት
ዘእስክንድርያ።

ወሶበ ሰምዑ መልእክቶ
ለንጉሠ ኢትዮጵያ
መፍቀሬ እግዚአብሔር
ዳዊት ኩሉሙ ክርስቲያን

መከሩ ምክረ ዓቢየ ምስለ
ሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ።

ከመ ይፈንው ሎቱ
መስቀሉ ለክርስቶስ
ክቡር።

እንዘ ይብሉ።

ይደልዎ ከመ ንፈኑ ሎቱ
እስመ ውእቱ ኢጋሠሠ

በክበረ ደሙ ፈላሽነት
የክበረየጌታችን የክርስቶስ
መስቀል በእስክንድርያው
ሊቀ ጳጳሳት እጅ ያለውን
ትሰጡኝ ዘንድ ነው እንጂ።

እነሱም እግዚአብሔርን
የሚወድ የኢትዮጵያ
ንጉሥ የዓፄ ዳዊትን
መልእክት በለሙ ጊዜ።

ከእስክንድርያ ሊቀ ጳጳሳት
ጋር ታላቅ ምክርን መከሩ።

ክቡር የሚሆን የጌታችን
የክርስቶስን መስቀል
ይሰዱላቸው ዘንድ መከሩ።

እንዲህ ብለው።

መንፈሳዊ ንጉሥ እንደ
መሆኑ መጠን ወርቅ

ወርቀ ወብሩረ።

አላ ቀንዓ ቅንዓተ
መንፈሳዊተ ለሀገረ
መንግሥቱ ኢትዮጵያ።

በዘይድኅኑ ሰብአ
ኢትዮጵያ በዝንቱ
መስቀል ክቡር ዘእግዚእነ
ኢየሱስ ክርስቶስ እም
- አባር ወእምጋጢአ
ዝናም ወእምኩሉ ደዌ
ወመቅሠፍት ሕማም
ወመንሱት።

ወነጉሠ ምስርሰ አህመድ
ወመኳንንተ ተንባላት
ተሐውኩ ብዙኃ
በምክንያተ ዝንቱ።

ወመፍቀሬ እግዚአብሔር
ዳዊት ለአከ ጎቤሆሙ።

ብር አይሻምና ልንሰድለት
ይገባዋል ብለው መከሩ።

እሱም መንፈሳዊ ቅንዓቱ
የሀገሩ የኢትዮጵያ ሕዝብ
ስለሚድኑበት እንጂ።

የኢትዮጵያ ሰዎች በዚህ
በጌታችን በኢየሱስ
ክርስቶስ መስቀል ከረኃብ
ከድርቅ ከዝናብ እጦት
ከመዓት ልዩ ልዩ ከሆነ
ከፍጹም ጥፋት ይድኑበት
ዘንድ ነውና ይገባዋል
አሉ።

በዚህ ምክንያት የአሕዛቡ
ንጉሥ አህመድንና
መኳንንቱ ፈጽመው
ታወኩ።

ዓፄ ዳዊት ግን ወደ እነሱ
መልእክት ላኩባቸው።

እንዘ ይብል።

አንሰ ኢይመይጥ ማየ
ዓባይ ፈለግ ዘብሔርየ
አላ አጋድጋ ለሀገርክሙ
ትትመዝበር በኃጢአ
ማይ

ወሰሚያሙ እሙንቱ
ቃሉ መከሩ ምክረ ሠናየ
በዘመከሩ ክርስቲያን

ወእምዝ ኀቢሮሙ
ፈነው ሱቱ ክርስቲያን
ወተንባላት መስቀሉ
ለክርስቶስ።

ወሥዕላተ እግዝእትነ
ማርያም ሰብዑ ዘሠዓሉን
ሉቃስ ወንጌላዊ።

እንዲህ ብለው።

መስቀሉን ካልሰጣችሁኝ
ሀገራችሁ በድርቅ ፈጽማ
ትጥፋ እንጂ የሀገሬን
ወሀ አልመልስም ብለው
ላኩ።

እነሱም ዓፄ ዳዊት
የላኩትን ቁርጥ ሐሳብ
ሰምተው ምእመናኑ እንደ
መከሩት ይውሰድ ብለው
በጉ ምክርን መከሩ።

ከዚህ በኋላ አሕዛብም
ክርስቲያኖቹም አንድ
ሆነው ተስማምተው ከነሱ
ዘንድ የነበረው የጌታችንን
መስቀል ሰደዱላቸው።

መስቀሉን ብቻ ሳይሆን
ሉቃስ የሣላቸውን ሰባቱን
የእመቤታችንን ሥዕሎች።

ወሥዕለ ኩርዓተ ርእሱ
ለእግዚእነ ኢየሱስ
ክርስቶስ ዘሠዓሉ የሐንስ
ወንጌላዊ።

ህየንተ ዘሚጠ ሱሙ
፲ወጀፀ ዲናረ ወርቅ
ዘአምጽኡ ሱቱ።

ወወሀብዎ እሉንተንዋያተ
ክቡራት አባ ሚካኤል
ሊቀ ጳጳሳት ዘእስክንድርያ
ወመኳንንተ ግብፅ።

ወአቱኒ መፍቀሬ
እግዚአብሔር ዳግማዊ
ዳዊት ተንሥኦ በክብር
ዓቢይ ወሰገደ ለመስቀለ
እግዚእነ ወለሥዕላተ
እግዝእትነ ወለኩርዓተ
ርእሱ።

የሐንስ ወንጌላዊ
የሣለውን የጌታችንን
የኩርዓተ ርእሱን ሥዕል።

እጅ መንሻ ብለው
የላኩለትን ዐሥራ ሁለት
ወቂት ወርቅ መልሶ
ስለሰደደላቸው።

እነሱም ሊቀ ጳጳሳቱ አባ
ሚካኤልና መኳንንቱ
ሆነው ይህን መስቀሉንና
ሥዕላቱን እጅ መንሻ
አድርገው ሰጧቸው።

እግዚአብሔርን የሚወዱ
ዳግማዊ ዓፄ ዳዊትም
በፍጹም ደስታና ክብር
ተንሥተው ለጌታችን
መስቀል፣ ለእመቤታችንና
ኩርዓተ ርእሱ ሥዕሎች
ሰገዱላቸው።

ወእምዝ ተመጠዎሙ
በእዴሁ እምድጎረ ፈጸመ
እምኖቶሙ።

ዝንቱ ኩሉ ኮነ አመ ፤
ለመስከረም።

ወኮነ ብርሃን በኢትዮጵያ
ወበኩሉ አድያሚሃ

ወተፈሥሖ ዓቢየ
ፍሥሖ ሕዝብ ወአሕዛብ
ዕድ ወአንስት አዕሩግ
ወሕፃናት።

ወገብሩ በዓለ ዓቢየ
በይእቲ ዕለት አመ
፤ ለመስከረም ንጉሥ
ወሠራዊቱ ወሕዝቡ፤

እጅ ነሥተው ካበቁ በኋላ
በእጃቸው ተቀበሏቸው

ይህ ሁሉ ተፈጽሞ
የተቀበሉበት መስከረም ፤
ቀን ነው።

መስቀሉን በተቀበሉበት
ጊዜ በኢትዮጵያና
በአውራጃዎችዋ ሁሉ
ብርሃን ሆነ።

በዚህም ምክንያት ታላቁም
ታናሹም ወንድም ሴቱም
ሕዝቡም አሕዛቡም
በፍጹም ደስ ተሰኙ።

መስቀሉን በተቀበሉበት
መስከረም ፤ ቀን ዓፄ
ዳዊት ከሠራዊቶቻቸው
ጋር ፈጽመው ደስ ተሰኙ
በዓሉንም አከበሩ።

እንዝ ያሌዕሉ ቃላቲሆሙ።

ወይጠፍሖ በእደዊሆሙ።

ወያጽሕሉ በእገሪሆሙ።

ወገብረ ንጉሥ ምሳሐ
ዓቢየ ዘአልቦ ጉልቀ

ወእስከ ይእዜ ያብዕልዎ
ነገሥታተ ኢትዮጵያ
ለዝንቱ በዓል።

ድምፃቸውን ከፍ
አድርገው አስምተው
እየጮሁ

በእጃቸው እያጨበጨቡ
በዕልልታ።

በእግራቸው እየረገጡ
በሆታ ካህናቱ በዝማሬ
መስቀል ኃይልን መስቀል
ጽንዕን እያሉ ከፍ ባለ
ደስታ በዓሉን አከበሩ።

ዓፄ ዳዊትም ከደስታቸው
ብዛት የተነሣ ሥፍር
ቍጥር የሌለው ግብዣ
አድርገው።

ይህንም ልማድ ምክንያት
አድርገው እስከ አሁን
ድረስ የኢትዮጵያ
ነገሥታት በዓሉን
ያከብሩታል።

ወሰመይዎ በዓለ ዓፄ መስቀል በከመ ተጽሕፈ በመጽሐፈ ስንክሣር።¹

በስንክሣር እንደ ተጻፈ ስሙንም የዓፄ መስቀል በዓል ብለው ሰየሙት።

ወእምዝ ጎደጎ ሱሙ ፈለገ ዓባይ ዘውእቱ ግዮን ይሑር በቀዳሚ ሥርዓቱ ወይስተዩ ሰብአ ግብፅ እምኔሁ።

ይህን የፈለጉትን መስቀሉንና ሥዕላቱን ከተቀበሉ በኋላ እንደ ጥንቱ እንዲጠቀሙበትና እንዲጠጡ ግድቡን አስነሥተው የዓባይን ወሀ በጥንተ ልማዱ ይሄድላቸው ዘንድ ለቀቁላቸው።

¹ የሥንክሣርን ዓርኬውን ተመልከት። ሐተታ ዓፄ ዳዊት ወደ ግብፅ ሲዘምቱ ከበረኃ ሲደርሱ አንድ ባሕታዊ እሱ ለብቻው አጽፋ፤ መጽሐፉና መቋሚያው ለብቻ ወድቀው አገኙ ይህ ምንድን ነው ብለው ቢጠይቁ እነዚህም የሀገራችን ምእመናን ናቸው ጌታ ከተሰቀለበት ኢየሩሳሌም ሄደን እጅ እንጥላለን ከበረከተ መስቀሉ እንዲፈላለን ብለው ሲሄዱ ከበረኃ ሲደርሱ በችግር በወሀ ጥም እያለቁ ከበረኃ ወድቀው ይቀራሉ ብለው ነገሯቸው። እሳቸውም ሰምተው ይህንንም የወደዱትን ሳላመጣላቸው መቸ እመለሳለሁ። ብለው በፍጹም ቆራጥነት አምጥተውልናል። ከዚያም አንሥቶ እስከ አሁን ድረስ ለሚነሡ ነገሥታት ሁሉ ኃይል ጽንዕ ሁኗቸው ኑሯልና እንዲህ አለ።

ወእምዝ ጠብለሉ በልብስ መንግሥቱ ለመስቀለ እግዚእነ ወለሥዕላተ እግዝእትነ ወለሥዕለ ኩርዓተ ርእሰ ወለታቦተ ሚካኤል።

ዓፄ ዳዊትም የጌታችንን መስቀል የእመቤታችንን እና የኩርዓተ ርዕሱን ሥዕል፤ የቅዱስ ሚካኤልን ታቦት በክብር ተቀብለው በልብስ መንግሥታቸው አጉናጽፈው አስቀመጡ።

ወአዘዘ ይስግዱ ሱሙ።

ሕዝቡም ያከብሯቸው ዘንድ አዘዙ።

ወይጸልዩ ጎቤሆሙ በመዓልት ወበሌሊት።

ካህናቱም በቀንና በሌሊት ይጸልዩባቸው ዘንድ።

ወያዕርጉ ዕጣነ ወመሥዋዕተ ጎቤሆሙ በኩሉ ጊዜ።

በየጊዜው መሥዋዕት ይሠውባቸው ዕጣን ያሰርጉባቸው ዘንድ አዘዙ።

ወእምዝ ፈቀደ ከመ ይትመየጥ ሀገረ መንግሥቱ ኢትዮጵያ።

ይህን ከሠሩ በኋላ ወደ ሀገረ መንግሥታቸው ኢትዮጵያ ይመለሱ ዘንድ አስቡ ተነሡ።

ወአዘዘ ከመ ይፀርዎሙ
ለእሱ ንዋያት ክቡራን
ጳጳሳት ወቀሳውንት።

ወእንዝ የሐውሩ በጽሑ
ገበ ባሕር

ወገብረ ሉሙ ተአምረ
ቅዱስ ሚካኤል በባሕር።

ወበየብስኒ።

እስመ ተወከፉ ታቦቶ
ወነሥእዎ ምስለ መስቀሉ
ክቡር።

በተነሡም ጊዜ ጳጳሳቱን
ቀሳውስቱን መስቀሉንና
ሥዕላቱን ተሸክመው
ይነሡ ዘንድ አዘዙ ።

ይህን አስይዘው ሲመጡ
ከባሕር ደረሱ።

ከባሕሩ ሲደርሱ ሞገድ
ተነሣባቸው ቅዱስ
ሚካኤል ተገልጾ ሞገዱን
ጸጥ አርጉ አሻግሮአቸዋል።

በጉዳናቸውም እባብና
ዘንዶ የበዛበት ነበርና
በተአምራት እያጠፋላቸው
መጥተዋል።

በስሙ የተቀረጸውን
ጽላት ክቡር ከሚሆን
ከመስቀሉ ጋር ተቀብለው
አስይዘው ይጓዙ ነበርና

ወእቱኒ	ንጉሥ	ይህንንም	ተአምራት
ወሠራዊቱ	ወሕዝቡ	ስለአደረገላቸው	በስንክሣር
ገብሩ ሎቱ	በዓለ ዓቢየ	እንደተጻፈ	ንጉሡ ሕዝቡ
እመ	፲ወ፩	ለመስከረም	ሠራዊቱም መኳንንቱም
በእንተ	ዘአድጋኖሙ	አንድ ሆነው	መስከረም
በከመ ተጽሕፈ	በመጽሐፈ	፲፪ ቀን የቅዱስ	ሚካኤልን
ስንክሣር። ²		በዓሉን	አከበሩ።

ወበዓለ መስቀልኒ	እመ	የመስቀሉንም	በዓል
፲ወ፩	ለመስከረም	ገብረ	ቀደም ሲል መስከረም
በዓለ ዓቢየ	ፈድፋደ	፲፮ ቀን	እስከሆነ ሁነው
እምዘገብረ	ቀዳሚ	እስከ	ከአከበሩት በዓል የበለጠ
፮ ዕለት።		አድርገው	እስከ ፮ ቀን
		ድረስ	በዝማሬ አከበሩ።

² ስለዚህም ነገር ሊቱ ቅዱስ ያሬድ የቅዱስ ሚካኤል ታቦት ከመስቀሉ ጋር ከዚህ ቦታ መጥቶ እንዲቀመጥ ትንቢት ተገልጿለት አስተድሞ ዝ ደብር ቅዱስ ነሐውር ገበ ሚካኤል ሊቱ መላክት ሆኖ ገሰገድ ኩልነ ገበ ቀመ እግረ እግዚእን ብሎ ተናገረ ነበርና ይህን ለመፈጸም ሲሉ እስመ በሙ ይመርህ ዝ ገብሩ እንዲል አባታችን እቡነ ሚካኤል በስሙ ስለ ተጠሩ በስሙ ስለከበሩ የሰማቸው መታሰቢያ ይሆን ዘንድ ይህን ታቦት በስተምዕራብ በኩል ቤተ ክርስቲያን አሠርተው አስተምጠውታል ተአምራቱም እስከ አሁን ድረስ ሳይቋረጥ አለና እንዲህ አለ።

ወእምዝ ርእየ በሕልሙ
ዘይብል "ይነብር መስቀልየ
በዲበ መስቀል።"

ወኮኖ ዕፁብ ዝንቱ ራዕይ።

ወሶበ በጽሐ ሀገረ ስናር
ለበጺሐ ሀገረ መንግሥቱ
አዕረፈ በክብር ዓቢይ
መፍቀሬ እግዚአብሔር
ዳግማዊ ዳዊት።

እምድጋረ ዋክየት ሀገረ
ኢትዮጵያ በብርሃነ
ሃይማኖቱ።

ወእምድጋረ ዓቀመ

ከዚህ በኋላ "መስቀሌ
በመስቀል ላይ ይቀመጣል"
የሚል ሕልምን አዩ።

መስቀሉን ይዣለሁ
በመስቀል ላይ ይቀመጣል
ያለኝ ራዕይ ምን ይሆን
ብለው ያደንቁ ጀመር።

ወደ ሀገረ መንግሥታቸው
ለመግባት ጥቂት
ሲቀራቸው ስናር ሲደርሱ
እግዚአብሔር የሚወዱ
ዳግማዊ ዳዊት በድንገት
ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ።

ኢትዮጵያ በሳቸው
የሃይማኖት ብርሃን
ማለት በክብረ በመስቀሉ
ብርሃን ከከበረች በኋላ።

ለልጆቻቸው የመንግሥትን

ሥርዓታት መንግሥት
ለወሎዱ አመ ዪ
ለጥቅምት።

ወወረሰ መንግሥት
ሰማያት።

ወመዋዕለ መንግሥቱ ፀ
ዓመት ወጿ አውራህ ወፀ
ዕለት።

ወበመዋዕሊሁ ነበሩ አሉ
ከዋክብት ብሩሃን።

ወግና ሥርዓት ጽፈው
ከአዘጋጁ በኋላ መስቀሉን
ተቀብለው ጥቅምት ዪ
ቀን ከዚህ ዓለም በክብር
አረፉ።

ለዘለዓለሙ የማታልፍ
የመንግሥት ሰማያዊት
ክብርን አገኙ።

ዘመነ መንግሥታቸውም
ይህን ዓለም እንደሰም
አቅልጠው እንደገል
ቀጥቅጠው የገዙበት ፀ
ዓመትና ጿ ወር ከዘጠኝ
ቀን ነው።

በዘመነ መንግሥታቸውም
ይህችን ዓለም በጸሎታቸው
ጠብቀው በብርሃነ
ሃይማኖታቸው ከጨለማ
ወደ ብርሃን አውጥተዋት
የነበሩ ቅዱሳን ነበሩ።